

Obsah

Úvodní slovo	1
Stavba a funkce trávicího traktu	3
Dutina ústní	3
Hltan a jícn	3
Žaludek	4
Tenké střevo	5
Tlusté střevo	6
Slinivka břišní	7
Játra	7
Žlučník	8
Související orgány a systémy	9
Krev	9
Lymfa	9
Ledviny	9
Hormony	10
Ostatní signální látky	11
Základní složky stravy	13
I. Sacharidy	13
Monosacharidy a oligosacharidy	13
Deriváty monosacharidů	14
Škrob	14
Vláknina	15
Trávení sacharidů	16
II. Bílkoviny a další dusíkaté látky potravy	18
Bílkoviny	18
Peptidy	18
Trávení bílkovin a nukleových kyselin	20
Biologická hodnota bílkovin	22
III. Lipidy	23
Triglyceridy a mastné kyseliny	23
Fosfolipidy	25
Steroly	25
Ostatní lipidy	25
Trávení a transport lipidů	26
Tuková tkáň	27
Cholesterol	28
Nenasycené mastné kyseliny s vazbami <i>trans</i>	29
Kyselina arachidonová a eikosanoidy	30
Vitaminy	31
I. Vitaminy skupiny B a H	31
II. Vitaminy lipofilní (A, E, D, K)	35
Fytochemikálie	41

I. Fenolické látky	42
Flavonoidy	42
Fenolické kyseliny	47
Třísloviny	49
Stilbenoidy	49
Lignany	50
II. Karotenoidy	50
III. Fytosteroly	51
IV. Sírné sloučeniny	52
Sulfidy	52
Glukosinoláty	53
V. Imunomodulační polysacharidy	54
Anorganické složky stravy	55
I. Voda	55
II. Makroelementy	56
III. Stopové prvky	59
Živiny a živinové potřeby člověka při růstu a vývoji	63
Využití živin v tkáních	63
Změny v potřebě živin během růstu	65
Potřeby živin pro vývoj kostí	68
Potřeby živin pro vývoj nervového systému	68
Výživa v dětském věku	69
Živinové potřeby při zvýšených nárocích na organismus	71
Potřeby živin při těhotenství a laktaci	71
Potřeby živin při zvýšených nárocích na tělesnou výkonnost	72
Potřeby živin ve stáří	74
Živiny a živinové potřeby při vegetariánství	77
Příjem a výdej energie	79
Obezita	80
Hormonální mechanismy související s příjmem energie	82
Podvýživa	83
Role živin ve vztahu ke zdraví	85
Význam výživy pro obranyschopnost organismu	85
Souvislost příjmu tuku se zdravím	86
Role mastných kyselin ve vztahu ke zdraví	87
Role živin při prevenci cévních onemocnění	88
Zásady prevence a léčby hypercholesterolemie	90
Význam výživy při prevenci a léčbě diabetes mellitus	90
Role živin při prevenci některých karcinomů	93
Role výživy při poruchách metabolismu vápníku	95
Potřeby živin při ledvinové nedostatečnosti	96
Omezení při dně a hyperurikemii	98
Zdravotní problémy alimentárního původu	101
Nesnášenlivost některých složek potravy	101
Alkohol	102
Umělá výživa	102
Výzkum související s výživou a potřebami živin	103
Nutrigenomika: živiny a genové interakce	107
Přílohy	111
Příloha č. 1. Tabulky normy příjmu jednotlivých živin	112
Příloha č. 2. Složení běžných potravin živočišného původu	129
Příloha č. 3. Složení zeleniny a ovoce	130
Příloha č. 4. Doporučené výživové dávky pro občany ČR	131